

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14 194

Ob 20letnici deklaracije

Dvajset let po majniški deklaraciji, ki je zahtevala zedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov, doživljamo v Jugoslaviji razmere, ki nas nikakor ne morejo navdajati z veseljem. Zdi se, kakor da se vodilnim ljudem jugoslovanskega javnega življenja kali pogled in ne morejo ali nočejo prav gledati v bodočnost.

Kakor vešče okrog luči

se sučejo mnogi vodilni politiki okrog vprašanja: Ali slovenski, hrvatski, srbski — ali jugoslovanski?

Človek bi skoraj mislil, da je to norčava besedna igra, vsi pojavi pa nas silijo, resno premotriti ta položaj in tudi resno zavzeti svoje stališče.

Ne bomo se spuščali v dlakocepske razlage, kaj je narod in narodnost, nacija, nacionalnost in podobno. Po našem mnenju vlada tu še več zmešnjave kakor v gozdu po hudem viharju. Za nas je narod sklop krvno sorodnih ljudi z enotnim jezikom, enotno zavestjo in enotnim skupnim hotenjem, torej enotno voljo za doseg skupnega cilja.

Krvna vez

Nobenega dvoma ni, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi kot Slovani in še bolj kot južni Slovani krvno silno sorodni, v okviru široke slovanske edince res ena družina in torej bratje. Ta izraz za nas ni puhla fraza, ampak dejansko odgovorja resničnosti. To krvno bratstvo je bilo tudi često potrjeno in priznано v zgodovini, ko je tekla skupno slovenska, hrvatska in srbska kri v tesnem zavezništvu, v medsebojnem podporanju in obrambi. Narave in zgodovine danes ne moremo zatajiti, čeprav bi jo hoteli. Kajti pri vsem gledanju življenja in njega okolnosti nam mora biti resnica vodilna misel. Brez resnice je namreč vsako delo trhlo in v kali obsojeno na propast.

Jezikovno vprašanje

marsikoga razburja, toda v ustavi je to vprašanje urejeno tako pravično in nepristransko, da se ne bi mogel nihče čutiti prikrajšanega, če bi se le določbe točno izvajale. Slovenščina, hrvaščina in srbsčina so popolnoma enakopravne in enakovredne. Vsak državljani se lahko povsod poslužuje vseh teh treh jezikov brez vsake omejitve. To načelo izhaja iz spoznanja, da vsi ti trije današnji jeziki izvirajo iz prvotno enega. Nikjer pa zakon ne sili, da bi se zopet morali združiti v enega, nikjer pa tudi tega ne prepoveduje, ako bi trajno sožitje rodilo takšen razvoj. V tem oziru torej vlada v zakonu svoboda in širokogrudnost, ki pač ne more biti nikomur v spotiko, ampak kvečjemu v vzpodbudo.

Po vsem tem torej vidimo, da ta sicer važna vprašanja ne morejo — ali v zdravih razmerah vsaj ne bi mogla — biti vzrok za naše medsebojno trenje.

Če pa trenja kljub temu obstojajo, so vzroki drugje, a ne v teh vprašanjih. Zavoljo tega pa, ker oni, ki naše mnenje, oziroma pojmovanje — proglašajo za zmotno, govorijo največ o narodnosti in posebej o slovenski narodnosti, jim moramo pač povedati, da ne moremo nikakor verjeti v njihovo iskrenost.

Vsem nam je še v spominu, kako je pokojni škof dr. Mahnič proglašal slovensko narodno zavest in slovenski nacionalizem za nekaj paganskega. Vsi tudi vemo, kako je sam sedanji poglavar katoliške cerkve na usta reškega škofa Santinija opozarjal pred nedavnim slovenske duhovnike in vernike (Slovence in Hrvate) na to, da Kristus ni nič vpraševal po narodnosti in se ni upiral rimskemu gospostvu!

Resnica je le ena

zato pa te dvojne mere ne moremo niti razumeti niti priznati. Če je narodnost, narodnostni čut in narod sam komu sveta vrednota, mu mora biti sveta vedno in povsod, brez ozira na to, kakšen veter odkod vleče. Tu ne more biti nobenih pogojev in nobenih pridržkov, pa tudi ne nobenega kolebanja. Kdor pa enkrat proglašja nekaj za paganstvo, kar postavlja pozneje za svetinjo, ne more biti in ni iskren ter mu zato nikakor ne moremo verjeti.

Zanimivo je okrog tega vprašanja pogledati vzroke za tako dvojno mero. Nekdaj smo se za priznanje svoje narodnosti borili. Takrat je bilo to po mnenju prej omenjenih krogov — paganstvo. Danes je naša narodnostna ideja zmaga in je tudi priznana. Ker pa življenje nikoli ne miruje in ne sme mirovati, če hoče ostati zdravo, gre naš cilj dalje. Gremo za jugoslovanstvom, ne morda z blatenjem ali poniževanjem slovenstva, ampak z njegovim polnim priznanjem in vrednotenjem. Pa glejte čudo! Kakor je bila nekoč slovenska zavest proglašena za paganstvo, tako zdaj jugoslovanska misel doživlja prekletstvo.

Ali razumete vzroke? Mislimo, da so otipljivi in jih ni treba naštevati. Za nas kmete pa je kljub temu — ali morda vprav zaradi tega jasno, da hočemo — jugoslovansko kmetstvo. Prav nič se ne bojimo očitkov, ker vemo, da smo na pravi poti. To je prav isti razvoj pri narodu, kakor ga človek na sebi doživi, ko poleg doma in preko doma spozna — domovino. Ali je zaradi ljubezni do domovine dom ončastil, ponižal ali celo zavrgel? Ne, ampak dvignil, okrepil in povečal ga je v ognju domovinske ljubezni!

Tako spoznanje je vodilo pokojnega kmetkega voditelja Stj. Radića, ko je hotel svojo tedanjo Hrvatsko seljačko stranko spremeniti v Narodno seljačko stranko. Žal so tragični dogodki v tedanji skupščini in Radićeva smrt z vsem, kar je sledilo, izvedbo te velike misli tedaj preprečili. Nikakor pa misli same niso mogli uničiti. Zato tudi danes ne moremo in ne maramo poslušati tistih glasov, ki bi hoteli plod

dolgotrajnega dela in sadove mnogih dragocenih žrtev uničiti z ustanavljanjem posebnih srbskih, hrvatskih in slovenskih pokretov, ampak bomo kot zavedni Slovenci in Jugoslavlani sledili duhu velikega Radića. Ne bomo odjenjali, dokler ne dosežemo strnitve v velikem jugoslovanskem kmetemskem gibanju, ki nam bo pomagalo urediti Jugoslavijo v srečen dom nas vseh.

To je bila naša želja pred dvajsetimi leti, to je naša zahteva danes. To je naš cilj, ki ga hočemo in moramo doseči, da ne bomo žalili svetega spomina njih, ki so dali za nas svojo kri, in da vsaj bodočim rodovom ustvarimo srečen dom.

Naša plemenska živina za Italijo

Pred kratkim je prispel v Zagreb bivši italijanski kmetijski minister Angelino de Crollanza. V Zagrebu se je sestal z zastopniki kmetijskega oddelka banske uprave. Z njim je tudi odpotoval v Križevce, kjer si je ogledal vzorno posestvo in hleve srednje gospodarske šole. Bil je tudi v vasi Velikem Poločcu, kjer se je zanimal zlasti za živinorejo. Kmetje so ga pogostili v gasilskem domu. Končno je bil še pri Sv. Ivanu-Zabnem in si ogledal naprave tamkajšnje vzorne živinorejske zadruge.

Kakor trdijo, so se živinorejci v Italiji odločili, da bodo v bodoče kupovali našo plemensko živino namesto švicarske. S tem v zvezi je bil tudi obisk bivšega ministra Crollanze. Pričakovati je, da se bo že v bližnji bodočnosti zelo povečal izvoz naše živine, zlasti pa plemenskih goved v Italijo.

XVII.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

40.

RAZSTAVNA PRIREDITEV

5. — 14. junija 1937

Železniška izkaznica za polovično voznino se dobi pri blagajnah železniških postaj za din 2.—. Velesejske legitimacije se izdajajo pri blagajnah na velesejmu. Sejmišče obsega 40.000 m². Preko 600 razstavljalcev iz 14 držav. Posebne razstave: Lovska, gospodinjstva, pohištvena, avtomobilska, male živali. Modna revija z varietejem. Veliko zabavišče. Koristno — prijetno.

Politične možnosti in nujnosti v Sloveniji

Slovensko politično življenje sicer še ni našlo ne natančnega zbiralca ne tenkočutnega kritika, da bi ugotovila prav zadnje tajnosti slovenske miselnosti, kolikor se kaže v političnih rečeh.

Vendar ni pogrešna trditev, da sta naše politično življenje, odkar se je začelo pa do današnjih dni, oblikovali dve ideji.

Ena je imela za osrednje jedro religioznost, druga svobodomiselnost, ne protireligioznost. Prva je trdila, da je izhodišče vsakršnega narodovega udejstvovanja služba veri in zlasti njenim organizacijam, druga tega ni priznavala in je prihajala veri toliko pomena, kolikor vsaj narodnostni ideji, ki je za prvo dobo slovenskega političnega udejstvovanja vprav sorodna s svobodnostno idejo.

Povojna doba teh dveh vodilnih idej ni nadomestila z novimi. Niti spremembe državnih meja, niti nove, silno ostre socialne prilike niso bistveno posegle v miselnost slovenskega človeka. Kakor je narod sam neposredno po vojni le za kratko dobo brisal jedro religiozne osrednosti v politiki, tako je tudi politična formacija, temelječa na njej, spremenila samo po videzu svoja načela in se pretopila v obliko, ki ji je ta ideja tuja. In kakor je pomenila narodova odločba trenutno prebujenje, tako je tudi odločba te politične formacije smatrali le za spremembo vnajvega lica zato, da se obdrži staro, resničnemu hotenju in stremljenju odgovarjajoče bistvo.

Spričo tega se ni čuditi, četudi nasprotna stran z izhodiščem narodnosti pa naprednosti ni opustila svojega temeljnega pravca. Dodala pa mu je nov element, izrazilo jugoslovanstvo. Ta ji ni bil potreben zgolj zaradi obdržanja starih, slovensko usmerjenih pripadnikov, temveč se bolj zato, da si s pridobitvijo večine zagotovi politično zmago, ki je postala tako prvenstveni cilj. Zato je priznavanje jugoslovanstva politično vprašanje prvega reda ravno za nas Slovence. Saj je to sposobno dokončno prevesti Slovenijo iz konservativne grupacije v nasprotno. Jugoslovanska ideja bo zmagala. Če bi kdo o tem dvomil, mu daje poln dokaz za zmago formacije, ki danes pri nas sicer še z neke negotovosti in tesnobno previdnostjo razpravlja o tem. Ravno vnajva opustitev verskega obeležja pa je zanesljiv znak priprave na bodočnost, je iskanje zagotovila, da bi njeni današnji nosilci čim dalje bili udeleženi na oblasti.

V Sloveniji odločujoča skupina je v času narodnostnih bojev spretno prevzela v svoj program slovenstvo, ki ga je kakor evangelij pridigala napredna struja. Vidimo, da se oprezno, a vendar ne več zadržljivo približuje tudi drugi ideji, ki je na potu, da se slovenska dogma.

Ni dolžnost naprednih Slovencev, da bi vedno le oglašali ideje, ki naj bodo kazipot narodnemu napredku. To je brez dvoma velik apostolat, vreden življenja, truda, požrtvovanja. Zahteva pa, da ga njegov nasprotnik ne sme nepretrgoma uporabljati kot kazipot za obdržanje dejanske oblasti, tistega cilja politike, ki daje možnost, določeno idejo dosledno, brez kompromisov in po lastni odločbi privedi v najpopolnejše življenje.

Politična pravičnost zahteva, da prilike, ki so se izkazale končno kot politične nujnosti, ne pridejo v korist njihovim nasprotnikom.

Zato je politična nujnost, narekovana v interesu jugoslovanske države, da vodijo politiko činitelji, ki so bili nositelji narodnostne ideje, ko je bilo slovenstvo še poganstvo in so to še danes, ko enako mero doživlja širše jugoslovanstvo.

Slovenstvo je svetinja, jugoslovanstvo vera. Kdor želi prodora temu, ne more nikdar imeti ne razloga, ne povoda, odreči se svojemu najožjemu domu. Kakor naj bogat otrok ne kaže sramu pred revščino staršev, ni upravičen po jugoslovanski ideji obogaten Slovenec pozabljati na svoj rod, ki je neobhoden in neizbežen sestavni del jugoslovanstva.

Jugoslovani niso in ne morejo biti le luč na gor, temveč tista izbrana četa, ki bo vodila usodo naroda. Jugoslovanstva ni pojmovati kakor nekaj, kar bi ne bilo kolektiv. Načrtno gospodarstvo je tak gospodarski izraz kolektiva, kakor je njegov socialno politični izraz jugoslovanstvo. Svet postaja enota, mali narodi, naj so čisto, napol ali še manj samostojni, se bodo v vrenju, ki prihaja, nujno priključevali večjim, sorodnim edinicam, kakor se sorodne politične skupine vežejo za dosego enotnih jim ciljev.

Slovenci naprednih struj imajo številne skupne zahteve, ki ravno v tej dobi morajo biti uresničene. Toda tu je treba jasnosti. Predvsem je mešanstvo, dokler ni onemelo vsled pomanjkanja kruha in svobode, bilo tisto, ki je dajalo naprednemu življenju smer in imelo v rokah odločilno vlogo. Danes z mešanstvom kot faktorjem, ki bi naj bil hrbtnica naprednosti, saj trenutno ni moč računati.

Povojna doba je pokazala Sloveniji le neka nova pota. Zaživela je kmetška ideja, naslonjena na sorodne pokrete v Hrvaški in Srbiji. Ta ideja ne more več umreti. Bodisi kot stanovska, bodisi kot napredna ima največ sposobnosti prevzeti vodilno mesto. Dežela, velikokrat prezirana, dostikrat omalovaževana, je vendar ravno vsled svoje vztrajnosti pokazala največ teže na vagi, ki je bila v preizkušnji.

Zato napredno slovenstvo stori modro, če kmetško gibanje pripozna kot ono, ki mu v bodočnosti pripada prvenstvo in ki mu mora mešanstvo posvetiti največ dela.

Prava ljubezen do domovine ne more biti sramežljivo priznavanje Jugoslavije. Nosilec odkrite, jasne, zavestne in močne ljubezni do rodne države naj postane kmetško ljudstvo. Državniki, ki so gledali naprej, so se vselej trudili, da bi široke sloje naroda pridobili za aktivno sodelovanje

pri upravljanju države. Kar se drži z ustrahovanjem, ne pride v poštev. Element, ki bo z energično roko vodil naše ljudstvo, mora zrasti iz idej svobode, demokratičnosti in socialnosti.

Ta element je duhovno in gospodarsko osvobojeni kmet, združen v eni sami politični edinici.

Zaveznik takemu kmetu bo svobodno organizirani delavec. Napredno jugoslovanstvo ne sme siliti delavstva, da troši svoje energije razbito na nešteto organizacij, kjer je vse drugo bolj poudarjeno kakor razredna zavest. Delavec mora biti le član neodvisne delavske organizacije. Povezanost vsega delavstva je najbolje jamstvo za uspešno obrambo delavskega razreda in največkrat okvir jugoslovanstva.

Cilj naprednega političnega življenja v Sloveniji bo tedaj dosega oblasti potem realnega dela v politiki, gospodarstvu in v velikih socialnih vprašanjih sodobnosti. Obe vodilni veji, kmet in delavec, ki se jima mora priključiti mešanstvo, bosta izpolnili, kar je danes globoka želja večine ljudstva in kar je nujnost za Slovenijo, ter s tem izključili možnost, da bi v imenu njihovih idej odločal kdo, ki jih sicer po računu razuma poklada na jezik, po sreči pa je daleč od njih. X. Y.

Borba proti krščanskemu delavstvu

Cudni veljavi vejejo po gajih in livadah katoliških organizacij. Ze nekaj desetletij smo bili vajeni v delavskih vrstah srečavati poleg socialistnih demokratov tudi krščanske socialiste, a zdaj so nenadoma — zavrnjeni!

Kakor poroča »Delavska pravica«, je to gibanje med delavstvom ustanovil in začel sam pokojni Janez Evangelist Krek. Izrazilo je to gibanje naperjeno proti kapitalistični miselnosti in njegovemu udejstvovanju v praktičnem življenju, ki vodi majhen odstotek ljudi v brezdelje in bogastvo, ostale pa v ubožstvo.

Medtem pa, ko v katoliškem taboru po eni plati Kreka in njegovo delo neomejeno slave, je v delavskem vprašanju potegnil čisto drug veter. Jugoslovanska strokovna zveza (JSZ), strokovna organizacija krščanskih socialistov, ni hotela ukloniti vratu v jarem zadnje politične komande okrog »Slovenca«, zato jo je zadelo prekletstvo te gospode in pada na krščansko socialno delavstvo udarec za udarcem.

Na Jesenicah 1. maja niso smeli imeti maše za svoje pokojne člane, pač pa je bila opravljena maša po naročilu nove Zveze združenih delavcev, ki spada v okvir JRZ. V St. Vidu nad Ljubljano JSZ ne sme uporabljati dvorane v Društvenem domu. Podobnih prijaznosti je še več. V »Slovenca« z dne 20. maja 1937 pa dr. J. Gr. piše pod naslovom: »Zakaj nismo krščanski socialisti« naslednje: »Nova organizacija (ZZD, op. ured.) ni nastala iz konkurence ali strankarskih razlogov, ampak iz želje, postaviti krščansko delavsko gibanje na zanesljivo katoliško podlago in tako obvarovati delavstvo marksizma, h kateremu nujno vodi kompromisarstvo krščanskih socialistov.«

V odgovor na vse to izvaja krščansko socialno glasilo »Delavska pravica«:

»Zato torej boj proti JSZ. Mi dobro vemo, da tudi to ni glavni razlog za novo katoliško delavsko organizacijo. Majhen pogled v preteklost nam dovolj jasno kaže, da tu ne gre za nikako novo globoko katoliško delavsko gibanje v delavskih vrstah, saj je Jugoslovanska strokovna zveza skozi vseh 40 let svojega obstoja vršila važne katoliške naloge med delavstvom v najodličnejši meri kot noben drug stan ne. Ne vemo, če bi si upal sedaj kak širokoustnež proti Jugoslovanski strokovni zvezi tako na barikade za delavske pravice in za krščanska načela v praktičnem življenju kot ravno člani JSZ. Tudi z najmerodajnejših mest je JSZ za svoje delo dobila priznanje. Med tem časom pa nekaki Integralni katoličani izganjajo člane JSZ iz društvenih dvoran, za katere lahko rečemo, da bi jih brez idealizma naših tovarišev ne bilo. onemogočajo stare lepe verske navade in celo grozijo z odpustom iz službe v eni največjih industrij v dravski banovini.«

Ali je tak boj katoliške delavske organiza-

cije proti Jugoslovanski strokovni zvezi potreben zaradi zanesljive katoliške podlage, ali je tak boj delavskega značaja, če delavec delavcu grozi z odpustom iz službe, če ne pristopi v ZZD iz Jugoslovanske strokovne zveze?

Dosledna krščanska pot našega delavskega gibanja v praktičnem gospodarskem in javnem življenju zahteva preureditev človeške družbe po Kristusovem nauku. Izrazilo je naše gibanje naperjeno proti kapitalistični miselnosti in njegovemu udejstvovanju v praktičnem življenju, ki vodi majhen odstotek ljudi v brezdelje in bogastvo, ostale pa v ubožstvo. Zato je dr. Janez Krek naše delavsko gibanje ustanovil, po tej načrtani poti gre in bo tudi vztrajalo na njej.

Danes pa vodijo boj proti našemu delavskemu gibanju ljudje, ki niso imeli nikdar opravka z resnim delavskim gibanjem, niti se zanj zanimali ne iz ljubezni do delavstva, ne zaradi zanesljive katoliške smeri v njej. Ta boj ni in ne more biti niti delavstvu niti katolištvu v prid. Zato je pa ves njihov trud zaštonj. Jugoslovanska strokovna zveza je bila, ko teli pokretašev ni bilo, in bo tudi, ko jih zopet ne bo.

Ko se bomo katoliški Slovenci iznebili takih, ki si laste absolutno oblast nad vsakršnim gibanjem v našem občestvu in ki zato prav sedaj hočejo podirati tudi našo JSZ, šele takrat bo ozračje čistejše in z odprtimi očmi si bomo lahko pogledali v obraz vsi dobro hoteči. Le takrat bodo važna vprašanja rešena, če se bomo držali načela: v potrebnih stvareh skupnost, v ostalih svoboda po svojem najboljšem prepričanju, v vseh pa z ljubeznijo in v medsebojnem spoštovanju.

K tem izvajanjem »Delavske pravice« samo pripominjamo, da popolnoma soglašamo z njimi. Poštene in odkrite besede so kakor nam iz sra vzete. Veseli nas, da je pošteno in pametno delavstvo spoznalo pravi obraz fistih, ki niso samo nasprotniki zavednega delavca, ampak v enaki meri tudi zavednega kmela, ki noče slepo ukrihati hrblja pod njihovim loparjem.

Jagoda umorjen?

Znani voditelj GPU Jagoda, ki je bil radi raznih zločinov in poneverb pred časom aretiran in je od tlej ves čas čakal v zaporu na proces, ki naj bi razkrinal njegovo in njegovih zaveznikov početje, je bil baje te dni v zaporu umorjen.

Vest o tem umoru izvira iz angleških poročil, ki so brzkone točna. Iz tega vidimo, da se uresničuje naša trditev, ki smo jo že ponovno naglasili na tem mestu: Kar je bilo v ruski revoluciji slabega, se bo v medsebojnem trenju samo požrlo, kar pa je to veliko vrenje dalo dobrega, to bo narod prečiščeno sprejel za svojo last in okoristil z novimi spoznanji in pridobitvami sebe in svetla

Doma in drugod

Osnutek ustave

Te dni je prišel v javnost ustavni načrt, ki ga je že pred letom dni napravila skupina zagrebških profesorjev. Osnutek professorske ustave naj bi vseboval in določil tako ureditev države, kakršno si jo zamišljajo skupine Združene opozicije. Eden od sestavljalcev tega osnutka je izjavil, da so se zagrebški profesorji lotili tega dela zaradi tega, ker se je Hrvatoma vedno očitalo, da ne povedo kaj hočejo in kako si zamišljajo novo ureditev države.

Ustavni načrt so poslali iz Zagreba v Beograd, kjer so ga preštudirali nekateri odlični univerzitetni profesorji. Slobodan Jovanović, znani beograjski vseučiliški profesor za ustavno pravo, je zagrebški ustavni načrt odklonil, ker vsebuje vse znake konfederativne ureditve države. Proforski ustavni načrt je odločno odklonil tudi dr. Vladko Maček, predsednik zagrebške opozicije.

Profesorji nimajo sreče s politiko in bodo morali pač ostati pri vzgoji mladine.

Peter Živković

predsednik JNS pride v nedeljo 6. junija v Ljubljano, kjer se bo vršila konferenca delegatov banovinske organizacije JNS. S predsednikom g. Petrom Živkovićem pride v Ljubljano tudi več senatorjev in narodnih poslancev med njimi g. Jovo Banjanin. Konferenca se bo vršila v veliki dvorani Kazine ob pol deseti uri dop.

Titulesku in Litvinov

Bivši rumunski zunanji minister g. Nikola Titulesku se je pretekli teden sestal v nekem francoskem mestu z ruskim zunanjim ministrom Litvinovim.

Dr. Vl. Mačka

je obiskal v Zagrebu predsednik »Lige za svetovni mir« in ostal z njim v enournem razgovoru.

Centralni odbor gospodarskih organizacij za izvoz živine

je bil nedavno osnovan v Beogradu. Pobudo za ustanovitev te izvozne centrale je dala Glavna zadržna zveza v Beogradu. Predsednik centralnega odbora g. dr. Juretić je dal novinarjem pretekli teden izjavo, v kateri je povdaril važnost nove organizacije za izvoz živine iz Jugoslavije. Saj odpade pri nas od celokupnega narodnega dohodka, ki je znašal lansko leto 69 milijard dinarjev, samo na živinorejo 12 milijard; na kmetijstvo 18 milijard, na gozdarstvo 4 milijarde, na rudarstvo 900 milijonov dinarjev in na tovarniško industrijo 6 milijard. V primeri s posameznimi narodnimi dohodki se vidi, kako važno vlogo igra živinoreja v Jugoslaviji.

Preteklo leto je bilo izvoženih iz Jugoslavije okrog 300.000 svinj in okrog 50.000 goved.

Škofovi spomini

Med drugimi, ki so zdaj ob 20-letnici kaj povedali o majniški deklaraciji in tedanjih dneh, se je oglašil tudi nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič.

Sivolasi tedanji vrhovni pastir ljubljanske škofije prav zanimivo pripoveduje, kako je moral tedaj pustiti pasti dr. Sušteršiča, da reši enotnost stranke.

Prav zato, ker je objavil te spomine tako življenjsko preskušen bоре katoliških vrst, kakor je bil vedno nadškof dr. Jeglič, nam je vsaka njegova beseda tehtna in pomembna. Značilno je zlasti, ko pravi:

»Ker so mi zatrjevali, da cesar Karl od prisege odrezuje, sem se proslave udeležil tudi jaz...«

To je odkrita beseda poštenega moža. Nam pa ni znano, da bi bil kdaj cesar storil to, kar so gospodu škofu pripovedovali.

Majska deklaracija in klerikalci

Bilo je to pred 20 leti. V divnem kraju ljubljanske okolice so se zbirali vsi zavedni kmetjski možje in fantje, žene in dekleta ter zakurili velik kres kot živ simbol hrepenenja in

Nj. Vel. kralj Peter II. čestita častnikom ob priliki slave gardne konjeniške brigade. — Nj. Vel. kralj nastopa vedno, kar daje takim svečanostim še večji sijaj, v ponosnem sokolskem kroju.

odločnosti po nacionalni svobodi in nezavisni jugoslovanski državi.

Brez strahu pred nemškim tiranom in krvolekom so klicali »Živijo Jugoslavija« in peli domoljubne pesmi.

Bili so to seveda sami napredni kmetje. Pa se tedaj skrivaj pritihovali v njihovo

Kaj se godi po svetu

Nova nevarnost

je nenadoma zagrozila svetu iz Španije. Zaradi tega, ker so španska vladna letala bombardirala nemško oklopnico »Deutschland« v luki Ibize, pri čemer je bilo 20 mornarjev ubitih, 73 pa ranjenih, je nemška mornarica začela obstreljevati španska vladna pristanišča.

Valencijska vlada pravi, da so njena letala bombardirala nemško ladjo v obrambi, ker so jih Nemci obstreljevali.

Radi tega dogodka je nemška vlada že sporočila v London, da Nemčija izslopa iz odbora za nevmešavanje in ne bo več sodelovala pri mednarodni kontroli.

Enako je ukrenila Italija, ki v vsem soglašala z Nemčijo.

Medtem so nemške pomorske sile začele obstreljevati južnovzhodno špansko luko Almerijo in so jo popolnoma porušile. Ljudje v mestu so večinoma še spali, ko je začelo nanje deževati v obliki rohnječih granat. Več sto ljudi je ubitih in je razdejanje tolikšno, da sploh še niso niti mogli ugotoviti števila smrtnih žrtev. Tudi število ranjenih je ogromno. Vse bolnice so že prenatrpane, pa še čakajo množice ranjenih pod milim nebom na zdravniško pomoč.

Ti dogodki so tako resni in pomembni, da bi utegnili dovesti do težkih mednarodnih zapletov, ki bi se lahko spremenili v velikansko prelivanje krvi.

Anglija

je zato takoj resno posvarila Nemčijo, naj ne ukrene ničesar, dokler kaka mednarodna usta-

blžino glavni predstavnik tedanje klerikalne stranke iz dotičnega kraja ter jim zakliče, da naj ne delajo takih stvari, ker jim preti nevarnost, da jih bodo Avstriji vse pozaprl.

Tako je bilo ob priliki majske deklaracije pred 20 leti.

Župnik in Kmetjski list

Nasa mila domovina, ki jo tlači klerikalna mora že nekaj desetletij, da se duši v njeni nesnagi, doživlja z dneva v dan kaj novega.

Nekateri gospodje nadzirajo in odreja licenciranje bikov, drugi popravljajo ceste in pola, tretji so se spravili na komuniste in Sokole, četrti so pa vzeli na piko rajtengo.

Tako se je dogodilo v neki naši prelepi hribovski fari, da je prejel neki zvest naročnik »Kmetjskega lista« takole pisemce od g. župnika:

»Crajeni!

Potreba in dolžnost župnikova je, da ima vse časopise v župniji kolikor toliko v evidenci, naše (podčrtal župnik) in nasprotno. Da ste naročeni na Domoljuba, vem. Že lani pa sem zvedel, da prejema par oseb tudi »Kmetjski list« — mogoče tudi zastoj, ne vem — med katerimi ste tudi Vi. G. Mravlje, menda urednik »Kmetjskega lista«, ki je zagrizen nasprotnik Korošcev, klerikalcev in sedanjega režima, od katerega prejimate Vi mesečno podporo, je zadnjič pri nas nekatere nekoliko politično zmešal. — Prosim Vas, sporočite mi samo to, če se prejimate omenjeni list, ali ste ga že opustili. —

Bog živi!

B.

Tako tiha pretnja. Srednjeveška tema, ki jo z močno lučjo resnice in pravice preganja »Kmetjski list« iz naših vasi, je že močno potisnjena v kraj. To Bogu dopadljivo in krščansko delo bo vršil vztrajno in brez strahu naprej, ne meneč se za vse strahote in grdobi, ki jih pri tem razkriva.

Mesto sporočila g. župniku naj naši naročniki in čitatelji poskrbe, da se bo število »Kmetjskega lista« podesetorilo in ga bo čitala prav vsa vas. Zelo koristno bi pa bilo, da ga naroči tudi gospod sam, ker ne bo s tem škodoval niti veriti niti vernikom, sebi pa bo koristil.

nova ne preišče, kako je prišlo do bombardiranja nemške križarke. Kakor pa je videti, je ostalo angleško svarilo brez uspeha.

Torpediranje španskih ladij

Kakor poročajo, so tuje podmornice začele celo bombardirati španske vojne ladje. Neka napadena ladja se je še pravočasno umaknila v špansko luko.

Dva trgovska parnika, namenjena v Francijo, sta postala žrtvi torpediranja. Nadalje je bila napadena španska potniška ladja »Ciudad de Barcelona« s 300 potniki na krovu. Tik pred pristaniščem jo je začela obstreljevati podmornica in jo je zadela z 2 torpedoma. Ladja se je takoj potopila. Potnikov je 240 utonilo in le 60 se jih je rešilo. Tudi posadka je skoraj vsa utonila.

Podmornice te tuje sile so napadle ali skušale napasti še več drugih ladij, dokler jih letala končno niso pregnala.

V zvezi s tem je general Franco pospešil napad na Bilbao in Madrid. Letala nacionalistov so zmetala na obe mesti na stotine bomb, ki so seveda povzročile obilo človeških žrtev in materialne škode.

Razburjenje

radi teh dogodkov je v Angliji, Franciji in celo Ameriki zelo veliko. Kakor bo čitateljem znano, se je še nedavno govorilo o skorajšnji sklenitvi premirja med obema strankama v Španiji, ta nenadni preobrat pa je popolnoma spremenil položaj.

Angleži, Francozi in Američani svetujejo Nemčiji zmernost in so presenečeni nad takim postopanjem. Zlasti Amerika močno in s poudarkom kritizira nemške krvave korake.

V Sva. ... močnejša tipu je povrgla ta ponesna rumenka kmetu Marku Gigyju štiri mlade telčke, kar je velika redkost. Rumenka kakor tudi telčki so zdravi.

Med Nemčijo in Vatikanom

se razvija vedno ostrejša borba. V govorih nemških ministrov so izražene take obtožbe proti mnogim ustanovam in drugim cerkvenim ustanovam, da mora človek strniti. Pri tem pravi minister dr. Göbbels, da ne gre tu za posamezne primere, temveč za splošen moralni propad, kakor se v taki obliki v vsej kulturni zgodovini človeštva prav gotovo še ni pojavil. Katoliška duhovščina ogroža telesno in duševno zdravje nemške mladine kar najbolj resno. To spolno kugo je treba iztrebiti do dna. Ako je cerkev sama za to preslabotna, bo pač prav zato država sama poskrbela. Vlada se pod nobenim pogojem ne bo dala oplasiti.

Po zadnjih vestih, ki pa uradno še niso potrjene, je Nemčijo v Nedeljo odpovedala konkordat z Vatikanom.

Po napetosti, ki že nekaj časa vlada med Nemčijo in Vatikanom, vest ni posebno iznenadila in se ne bomo čudili, ako tudi zaslišimo nje uradno potrditev.

Vatikan je baje sklenil odpoklicati takoj svojega nuncija iz Berlina. Tudi te vesti ni Vatikan doslej še niti potrdil niti zanikal, kar je vsekakor dokaz, da je napetost velika.

V rimskih krogih pravijo, da se je Vatikan po zadnjem govoru nemškega notranjega ministra Fricka odločil res za dalekosežne ukrepe proti Nemčiji.

Madžarska se oboroži

Sredi govorjenja o večnem miru je vedno več rožljanja z orožjem. Tako vedo zadnje vesti poročati, da v madžarskih političnih in budimpeštanskih diplomatskih krogih z vso resnostjo računajo, da bo takoj po odhodu italijanskega kraljevskega para proglašena madžarska enakopravnost v pogledu oboroževanja in s tem enostransko prekršena vojaška klavzula mirovnih dogovorov. Priprave za ta korak madžarske vlade je baje izvedel že vojni minister Röder ob priliki svojih nedavnih obiskov v Rimu in Berlinu, zunanji minister Kanya pa je o tej madžarski nameri obvestil angleško vlado o priliki svojega bivanja v Londonu, kjer se je udeležil svečanosti kronanja angleškega kralja in je imel obenem več važnih političnih razgovorov z angleškimi državniki.

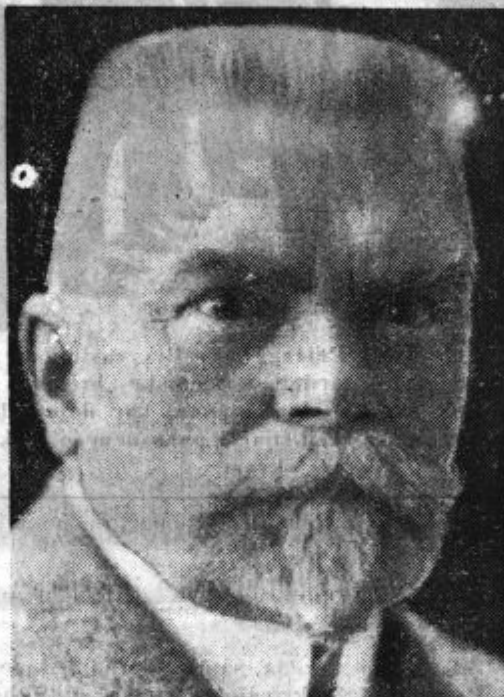
Dr. Albert Kramář

V sredo 26. maja je umrl v Pragi znamenit češkoslovaški politik in borec za osvoboditev, eden izmed soustanoviteljev Češkoslovaške, dr. Karel Kramář.

Pokojnik je spadal med najvidnejše pobornike in predstavnike češkega narodnega pokreta. Že za časa Avstrije je bil izvoljen za deželnega in potem državnega poslanca. V dunajskem parlamentu je neustrašeno branil pravice zatiranega naroda.

Po prepričanju je bil iskren pristaš vse-slovsanske misli. Med vojno je bil obsojen na smrt, vendar si avstrijski mogotci niso upali izvršiti obsodbe. Po smrti cesarja Franca Jožefa I. ga je cesar Karel pomilostil, čeprav nezlojmljivi dr. Kramář ni hotel prositi pomilostitve.

Na mirovni konferenci v Parizu je bil delegat mlade republike, kot prvi češkoslovaški ministrski predsednik pa je položil temelje nadaljnjemu razvoju in napredku države.

Pozneje in zlasti zadnja leta je prešel v opozicijo, ker se ni strinjal s sedanjo politiko glede Rusije. Kljub temu, da je v dnevnih političnih borbah pokojnikovo ime obledelo, so ostale in ostanejo zasluge tega velikega češkega moža neminljive.

Pokojnik je bil tudi velik prijatelj Slovencev in Jugoslovijce. Zato s Čehi iskreno žalujemo ob njegovem grobu in kličemo njegovemu spominu: Večna slava!

Kakor v klavnici

Krvoločnost, ki se je zadnji čas razpasla po naših tleh, zavzema strahotno razsežnost. Iz dneva v dan so listi polni poročil o ubojih, umorih in razbojništvih, da človeka sprelejava nraz ob misli, kam nas mora vse to pripeljati.

Iz bogate, sramotne krvave žetve naj omenimo samo nekaj strahot:

Blizu Ptuja je 17letni posestnikov sin Simon Murko, ki se je učil pri čevljarjem mojstru Vidoviču v Ptuj čevljarstva, zabodel svojo 14letno (!) izvoljenko Anico R., ki se je v Ptuj prišla za šiviljo. Šestkrat jo je zabodel z nožem, nato pa še sebe, a končno je skočil v ribnik in utonil.

Dekle so prepeljali v ptujsko bolnišnico. Poškodbe so nevarne, vendar je upati, da bodo dekletu rešili vsaj življenje.

V Presiki se je v gozdu obesil kočar Ivan Ščavničar iz Nunske grabe. Vzrok smrti so bile nesrečne domače razmere. Nesrečnež se je hotel usmrtiti že pred letom dni.

V Poljanski dolini je bil ubit ugleden posestnik Sinkovec, kakor vse kaže, po naročilu svoje — žene!

Vse to, ki je še zatemnjeno z vlemi, ropi, tatvinami in pretepi vseh vrst, nas sili k vprašanju:

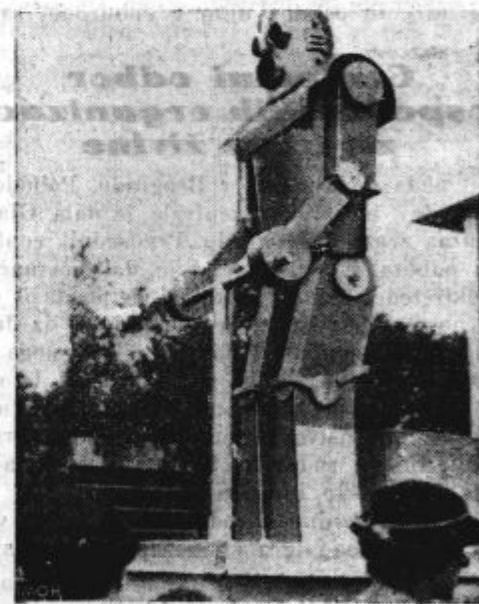
Kaj je vzrok, da katoliški slovenski narod, Marijin narod, nosi na sebi tako ogabne madeže zverinstva. Če bi se kaj takega godilo na jugu, bi marsikdo rekel, da je to razumljivo, ker tam žive »Balkanci« — kdo pa nam ve odgovoriti, kaj je vzrok teh neštevilnih grozodejstev pri nas? Od umora župnikove kuharice na Javoru do uboja posestnika Sinkovca je minulo le nekaj tednov, a v teh kratkih tednih se je povečalo število zločinov do obupnosti! Kam to vodi in kdo je tega kriv?

Zborovanje naših sadjarjev

V soboto dne 29. maja se je vršil v Mariboru občni zbor drevesničarjev, organiziranih v drevesničarskem odseku Sadjarskega in vrtnarskega društva za dravsko banovino. Na zboru so drevesničarji razpravljali o svojih stenovskih zadevah in precej izčrpno tudi o fitopatološki strokovni kontroli, ki naj se uvede v drevesničarstvu. Za predsednika je bil izvoljen g. Ivan Dolinšek iz Kamnice in za tajnika g. Anton Kubčić iz Ptujске gore. Ostale funkcije so v rokah dosedanjih odbornikov. Člani imajo v celem 53 drevesnic.

V nedeljo dopoldne pa se je vršil VI. redni občni zbor Sadjarskega in vrtnarskega društva, ki ga je vodil društveni predsednik g. Martin Humek. Poleg njega so poročali še tajnik g. Andrej Škulj, blagajnik g. Josip Verlič in drugi. Društvo, ki ima svoje glasilo »Sadjar in vrtnar«, šteje sicer 10.000 članov, a je kljub temu visokemu številu organiziranih komaj 10 % sadjarjev v dravski banovini. Kot zastopnik kmetijskega oddelka banske uprave je pozdravil zborovalce referent za sadjarstvo Anton Flego.

Debata je bila precej živahna. Obširno se je obravnavalo zlasti vprašanje razstave sadja in

Ta velikanski robot je postavljen kot vratar na vходу vzorčnega velesejma v Budimpešti. Vsakega dostojno oblečenega gosta s frakom in s cilindrom na glavi lepo s priklonom pozdravi in mu celo žigosa legitimacijo. Če se pa pojavi na vходу siromašen madžarski kmet ali kmetica, potem je robot ob glide in besedo.

sadnega sejma, ki bosta letos v Mariboru. Ob tej priliki bo v Mariboru tudi vsedrjavni sadjarski kongres, na katerem naj se izreče končna beseda o načrtnem zatiranju sadnih zajedalcev in o organizaciji produkcije brezalkoholnih pijač. Dalje se je razpravljalo o tem, da bi se omogočilo čim cenejše zidanje sadnih sušilnic, kjer bi lahko naši sadjarji sušili one množine sadja, ki bi jih ne mogli razprodati. Sadjarsko in vrtnarsko društvo dravske banovine bo pospeševalo zidanje sadnih skladišč, ki naj omogočajo pra-

vilno shranjevanje sadja za doseg višjih cen. Zborovalci so sprožili tudi razne predloge glede sadjarskega zakona, nabavljanja sadnega drevja, zaštite sadjarjev, uničevanja sadnih škodljivcev, prodaje sadja in cvetja in nastavitve sadnih učiteljev.

Ravnatelj Priol je poročal o smernicah za

razstavo sadja in sadni sejem. Pri tem je naglašal, da bodi za vsakega sadjarja odločilno načelo kakovosti in ne količine, ker mora vsakdo upoštevati, da bo sadni sejem eminentno trgovinska prireditev, ki naj pomaga našemu sadjarju do lepše cene in pridobitve novih, stalnih odjemalcev.

Mladina na vasi

Kmečka zveza pod zeleni prapor

V okviru velikega agrarnega kongresa in poljedelske razstave 22. in 23. maja se je v Pragi vršil tako ogromni zlet češkoslovaške agrarne mladine, avantgarde in podmladka vladajoče agrarne (kmetske) stranke, da bratska republika ne pomni toliko in tako pestrega navala v prestolico kot ga je imela ob priliki praznika kmetske mladine.

Vsega slavlja in prekipevajočega navdušenja organizirane kmetske mladine v Pragi v teh dneh ne moremo popisati — to bo znabiti storila »Gruda« — naj povemo le samo to, da je skozi Prago marširala strumno organizirana povorka z nad 75.000 kmetske mladine! Najbrže niti svet ne pomni enake manifestacije kmetske mladine. Kot pisana cvetna polja je valovala Praga od navdušene kmetske mladine, organizirane v svoji kmetsko-mladinski zvezi, posestri mi naše Zveze kmetskih fantov in deklet, ki sta obe delavni članici Zveze slovanske agrarne mladine (»Svaz slovanske agrarni mladeže«). Mi slovenska organizirana kmetska mladina moremo biti te impozantne manifestacije čsl. tovarišev in tovarišic, ki enako kot mi, nosijo znak štiriperesne deteljice, iskreno veseli. Naj nam bo njih zmagovalne vzpodbude k našemu še vztrajnejšemu delu v skupni vseslovanski organizaciji, v Društvih kmetskih fantov in deklet, pa čeprav češkoslovaški tovariši in tovarišice uživajo z najvišje strani priznanje, ki so si ga priborili le z železno disciplino, poznanjem agrarnega programa in kmetsko zavednostjo. Tudi mi bomo z enako marljivostjo gradili nove postojanke še naprej preko vseh ovir, zavedajoč se, da v slovanskih agrarnih državah zmaguje in bo zmagala edinole zdrava kmetska misel ali tako zvani agrarni program, vtelesen n. pr. v bratski češkoslovaški agrarni stranki in tako verno prikazan s strani omenjene bajno veličastne zmagovalne manifestacije češkoslovaške agrarne mladine.

Občudovanj veličastne manifestacije ni ne konca ne kraja, ne v čsl. časopisu, ne drugod. In priznanja! Da, odkrito priznanje s prorokbo o končni zmagi agrarne mladine — vsekakor tudi Zveze kmetskih fantov in deklet, ki je s čsl. kmetsko-mladinskimi agrarnimi organizacijami tesno povezana po programu, skupnem članstvu in ustanovitelnih ter pogostimi stiki — je zapisal tudi »Slovenec« na praznik Sv. Rešnjega telesa.

O tej stvari pa sledeče:

Čsl. poljedelsko ministrstvo je menda uradnim putem povabilo delegacijo 50 kmetov iz naše države na poljedelsko razstavo in na večdnevno potovanje po čeških vaseh, da spoznajo tamošnje urejene prilike na kmetih.

Iz Slovenije je z delegacijo odpotovalo pet kmetov, članov Kmečke zveze. Ker so ti katoliški kmetovalci z g. Jankom Ovsenikom na čelu prišli v Prago baš v dnevih manifestacije čsl. agrarne mladine, so seveda prisostvovali tudi tem svečanostim, ki se jih Zveza kmetskih fantov in deklet kljub ponovnim povabilom ni mogla udeležiti niti po delegatih. Tako je bila delegacija Kmečke zveze priča zmagovalnim prireditvam čsl. agrarne stranke, njenega kongresa in veličastni povorki organizirane agrarne mladine. Mi smo veseli, da so kmetovalci K. Z. v Pragi videli triumf agrarne stranke in njenega naraščanja, ki je v 75.000 marširal skozi Prago v

povorki z brezštevilnimi godbami, programskimi napisi, narodnimi nošami, vozovi in z orjaško konjeniško armado!

Prav gotovo bo sleherni član naših Društev kmetskih fantov in deklet in vsak naš pristaš iskreno vesel, če razodenemo novico: Kmetovalci Kmečke zveze so se v Pragi navzeli našega duha in programa, saj so v navdušenju nad videnimi poslali »Slovencu« med drugim sledeče poročilo, priobčeno v praznični številki:

Ko smo gledali te tisoče in tisoče mladih ljudi, polnih samozvesti in odločnosti, sve-ti si svojega programa, smo spoznali, da je ni sile na svetu, ki bi jih premagala. (Podčrtali mi.)

Iz tega posnemamo, da se utegne Kmečka zveza priključiti zelenemu praporu Zveze kmetskih fantov in deklet. Kajti njeni predstavniki so v navdušenju zelo iskreno priznali brez-pojno končno zmago te odločne agrarne mladine, z našo Zvezo kmetskih fantov in deklet skupno organizirane.

Zivela zmagovita kmetska misel!

★

Tabor kmetske mladine v Skokah

V nedeljo 6. t. m. priredi naša zavedna kmetska mladina velik kmetsko-mladinski tabor v Skokah.

Zbiranje mladine v Skokah se začne ob 3. popoldne.

Ob pol 4. uri je povorka skozi vas na tekmovalni prostor, travnik kmeta Kaca. Na čelu povorke kmetska konjenica in godba! Na travniku se vrši potem velika tradicionalna tekma koscev in grabljic. Pred tekmo bo govoril delegat Zveze kmetskih fantov in deklet iz Ljubljane o cilju in razmahu kmetske mladine.

Ob 5. uri odidemo na veselični prostor, na vrt kmeta Kaca v Skokah.

Ob 6. uri bo meddruštvena dirka kolesarjev, nato pa polževa tekma.

Ob pol 7. uri bo razglašen uspeh tekmovalca. Nagrajenci prejmejo nagrade, ki pa naj jih nikakor ne smatrajo kot plačilo, ampak le kot priznanje in vzpodbudo za delo, ki nam je in mora biti vsem enako sveto.

Razen tega je na sporedu več zabavnih in razvedrilnih točk, kakor: ameriški cirkus, ameriški zapor, šaljiva pošta, ples itd.

Sodeluje godba iz Stojne.

Pokažimo z udeležbo, da se zavedamo pomena naše vasi!

Pridite vsi, ki ljubite slovensko vas, pridite mladi in stari od blizu in daleč! Vstopnine ni!

V slogi rastemo, v slogi bomo zmagali! Na veselo svidenje!

Pododbor Zveze KFID v Celju

Je imel svoj 7. redni občni zbor v nedeljo 30. maja v hotelu »Hubertus«. Številne zastopnike in zastopnice včlanjenih društev je na zboru pozdravil predsednik Ivan Kronovšek, ki je tudi ob tej priliki poudarjal nujno potrebo neustrašenosti in borbenosti vseh pripadnikov kmetsko mladinskih organizacij. Podrobno poročilo o tajniškem in blagajniškem poslovanju ter lepih uspehih, ki so bili v preteklem poslovnem letu doseženi, je podal tajnik Aleksander Turnšek. Razen lepo uspešnih prosvetno-organizatorskih tečajev je delo odbora šlo tudi za ustanavljanjem

Najemnik Kolar zahteva

novih in pozivljenjem starih društev. Pri slednjem delu se je zlasti izkazalo vojniško okrožje. Mnogo aktivnosti je pokazal tudi pododborov ženski odsek, o čigar delu je poročala nač. Lojzka Jarnovič. — Za bodoče poslovno leto je bil izvoljen sledeči glavni izbor, ki bo na svoji prvi seji izvolil izmed sebe izvršilni odbor. Predsednik Tone Merslavič, St. Jurij ob j. ž.; podpredsednik L. Franc Kronovšek, Orlovas; podpredsednik Il. Ivan Kuhar, Vojnik; tajnik Aleksander Turnšek, St. Pavel pri Preboldu; blagajnik Ivan Ovirik, St. Jurij ob Taboru; odborniki pa: Lojzka Jarnovič, Dramlje, Bernard Bračič, Frankolovo, Marija Kasesnik, Skofja vas, Pavla Potočnik, Donačka gora, Franjo Rojnik, Brastovec, Martin Dobrotinšek, Skofja vas, Stanko Jakopin, Dramlje, Jože Povše, Orlovas, Jurij Turnšek, St. Peter na Medv. selu, Ivan Košan, Družmirje, Franc Orešnik, Ljubečna, Stefan Gobeč, Donačka gora, Mirko Levar, Šmartno ob Dreti, Jakob Arnšek, Vojnik, Evgen Glešič, Trnovlje, Stanko Korže, Ponikva, Minka Kronovšek, Orlovas, Franc Zupanc, Zg. Hudinja, in Franc Levec, Ljubečna.

Nadzorstvo pa Albin Podjavoršek, Podčetrtlek, in Franc Potočnik, Frankolovo. Iran Kronovšek tokrat ni mogel več prevzeti mesta predsednika celjskega Pododbora, ker je z delom pri Zvezi in z vodstvom celotnega pokreta preobložen. Upati je, da bo tudi novi predsednik napredku Pododbora posvetil vse svoje sile in sposobnosti.

Izlet na Boč

Za nedeljo 23. maja so priredila naša Društva kmetijskih fantov in deklet izlet na Boč. Prijavila so se vsa okoliška društva iz Rogaške Slatine, Pristave, Sv. Petra na Medvedjem selu, Ponikve in Donačke gore. Slabo vreme v soboto in oblaki, ki se še v nedeljo niso čisto razkadili, so preplašili tovariše in tovarisice iz nekaterih društev, samo iz Ponikve in Donačke gore so pokazali korajžo in dokazali, da se ne bojijo ne takih ne drugačnih oblakov. Od Zveze je prispel delegat tov. Drago Kosnirj. Povzpeli smo se na Boč, kjer nas je na stolpu veler pošteno prejel, da smo zgubili vso slabo voljo. Po okrepčilu v planinskem domu smo posedli po klopih pred domom. Tov. delegat je pozdravil izletnike v imenu Zveze, objasn timer pomen naše organizacije, orisal stanje kmetijskega sloja nekda in danes in poudarjal potrebo zedinjenja in združenja vsega delovnega ljudstva za borbo proti izkoriščevalcem in za pravico, svobodo in napredek delovnih slojev, ki jim pripada. Pozival je vse tovariše naj združeni složno delajo za zmago kmetijske misli. Stedil je neprisiljen razgovor o vseh društvenih zadevah, pomenili smo se o »Grudi«, o prireditvah, tekmah, predavanjih in o ovirah, ki jih morajo društva premagovati. Dekleta iz Ponikve so sklenila, da bodo ustanovile ženski odsek in vneto delala za svojo izobrazbo, kot to že delajo dekleta v društvu Donačka gora.

Ves dan je potekel v prijetnem, veselem razpoloženju, zvečer smo se razšli na svoje domove z zavestjo, da moramo še bolj pomnožiti in poglobiti svoje delo za idejo, ki mora zmagati!

Kmetska mladina zboruje!

Preteklo nedeljo se je vršil v Skorčičevi dvorani III. redni občni zbor pljuškega Pododbora Zveze kmetijskih fantov in deklet, ki je bil zelo dobro obiskan. Zborovanje je otvoril predsednik tov. Joško Tomažič, ki je pozdravil navzoče delegate društev ter goste, poimensko pa zastopnika Zveze tov. Kronovška iz Ljubljane in dr. Rosina iz Maribora. Nato so posamezni funkcionarji podali svoja poročila, iz katerih je razvidno delo preteklega leta: Pododbor je imel 6 sej, 1 kmetsko-mladinski tabor, tekmo koscev, kolesarsko dirko, 1 zborovanje, poučni izlet, žez Vojnik — Celje — St. Jurij — Rogaška Slatina in dva tečaja: za fante v Ormožu in za dekleta v Pljuju. Posamezna društva pa so poleg tekem koscev in žanjic prirejala predavanja, igre, izlete in si uredila knjižnice.

Pri volitvah je bil z malimi izpremembami in dopolnitvami na mesta k vojakom odšlih tovarišev izvoljen soglasno stari odbor, in sicer: Joško Tomažič, Vitan, predsednik; Alojzij Ekart, Starše, I. podpredsednik; Anton Horvat, Mostje, II. podpredsednik; Franc Mlinarič, Vitan, tajnik; Josip Černezelj, Hajdina, namestnik; Ivo Šavara, Središče, blagajnik, Anton Zelenik, Sv. Urban, namestnik; Mirko Plepeler, Franc Šala, Anton Otorepec, Janže Toplak, Alojzij Neubauer in Alojzij Vuk, odborniki. Načelnica ženskega odseka: Rozika Vindiš, Rošnja; podnačelnica: Rozinka Borko, Obrež; tajnica: Marija Lešnik, Rošnja.

Nadzornika: Ivo Škorjanec, Središče, ter Martin Ogrizek, St. Janž.

Tovariša Kronovšek in dr. Rosina sta v globoko zajetem govoru pokazala na naloge, ki čakajo na izvršitev in ki jih more uspešno rešiti le kmetski fant in dekle brez tujega vpliva. Za svoja nazorna izvajanja sta žela spontan odobravanje.

Uspelo zborovanje je nov dokaz, da je naša mladina marljivo na delu.

Vojnik

Mnogo jih je, ki jih naše društvo kmetijskih fantov in deklet silno bode. Komaj je potihnil govor vaše Venere, se je že pojavila druga od izleta, ki so ga imele naše članice na Lindek. Ni jim všeč, da je naše društvo delovno, da se giblje in da vedno več pridobiva na članstvu. Naša kmetska misel, tovarištvo in sloga osvaja srca in duše kmetske mladine in naš napredek jim vlija strah. Saj jih je lahko strah, kajti bodočnost je naša, bodočnost pripada kmetski mladini.

Le spodtikajte se nad našimi fanti in dekleti! Pri nas ne bodele ničesar našli, kar bi želeli.

Pač pa opozarjamo nekoga, da naj se nekoliko ozre okoli sebe pa bo videl, kdo se vozi z dekleti opolnoči po Šmarjeti in Škotji vasi.

Kadar bodele napravili tam red in dali lep zgled, tedaj bodo mogli priti na vrsto šele očitki zoper druge.

Igrali so igro pred cerkvijo. Pa je zvonilo kot na sodni dan. Če pa umrje kak reven kri-

stjan iz hiralnice, mu pa ne klenkajo zvonovi. Ali je še kaj čudo, da vera peša?

Zg. Hudinja

Društvo kmetijskih fantov in deklet bo imelo svoj letni občni zbor dne 6. junija.

Zlet

Preloženi skupni zlet članov društev kmetijskih fantov in deklet iz Vojnika, Trnovelj, Ljubecne in Zg. Hudinje se bo vršil dne 13. junija. Zlet bo na Kunigundo in Aleksandrov vrh.

Ljubečna pri Celju

Društvo kmetijskih fantov in deklet Ljubečna priredi v nedeljo dne 6. junija t. l. ob 3. uri popoldne pri tov. Mici Naglič, gostilna v Ljubečni, tekmo koscev združeno z veliko kmetsko veselico. Spored: 1. Zbirališče pri gostilni Rojan v Ljubečni, 2. sprejem sosednjih društev, 3. povorka skozi Ljubečno, 4. tekma koscev, 5. kmetska veselica z godbo na pihala. Vljudno vabimo vsa naša sosednja društva, da se udeležijo naše kmetske manifestacije. Torej nasvidenje v Ljubečni na naš kmetski praznik.

Dopisi

Škocijan pri Turjaku

Sv. maša po starokatoliškem obredu se ni mogla vršiti, kakor je bilo napovedano.

Naša fara ima zmeraj nekaj posebnega. Ko je nedavno prestopilo večje število kmetov v staro katoliško cerkev, je zvonilo pri naši larni cerkvi kakor se ne spominjajo še naši najstarejši farani. Zvonilo je in klenkalo, da je bilo čudo. Radovedni smo, kdo je za zvonjenje plačal. Saj mora biti vse plačano in tudi zvonjenje ni zastoj. Tisti kmetje, ki so še ostali v rimskokatoliški cerkvi so se odločili zahtevati točna pojasnila, zakaj se je zvonilo, kdo je plačal zvonjenje in kam je šel ta denar. V ostalem so pa starokatoliki že vložili tožbo zaradi sramotenja njihove vere, ki je zakonito priznana.

Konjske dirke na Cvenu

Ob mnogobrojni udeležbi kmetskega prebivalstva so se vršile na praznik sv. R. Telesa v Cvenu pri Ljutomeru pomladanske konjske dirke Kola jahačev in vozačev. Dirke so bile vse-skozi napete, zanimive in lepe. Rezultati dirk kažejo, da so murskopoljski kmetje-konjereji vzgojili res dober kasaški naraščaj, ki ga je začelo visoko ceniti tudi tuzemstvo. Lani prodana kobila Pika je na Dunaju zmagala že v dveh dirkah. Lasta v Budimpešti pa na eni. Govori se, da je tudi žrebec Pelikan prodan na Dunaj, in sicer za 23.000 Din. Tako dokazujejo rejci ameriškega kasača, da ta reja ni tako brez-pomembna kakor jo hočejo nekateri prikazati, saj prinaša rejcem lep denar.

V dirki triletnih je zmagal Perun Slaviča Josipa iz Bunčanov v času 3,12 (km 1,50) pred Nervusom vitae Slaviča Alojza iz Banovec (3,14; 1,46), Leonom Vavpotiča Matije iz Lukavcev (3,16; 1,52), Princezo Slaviča Ludvika iz Grab (3,17; 1,52,7) in Egonom Skuhale Franca iz Križevcev (3,35; 1,56,5).

Dirka 4 do 12 let starih se je končala takole: 1. Pelikan Slaviča Josipa iz Bunčanov 3,14 (1,30,5), 2. Peter Pilot Slaviča Ludvika iz Grab 3,23 (1,26), 3. Lošin Paniča Franca iz Lukavcev 3,37 (1,47,5), 4. Oriksa Razlaga Vekoslava iz Radoslavcev 3,46 (1,30,5), 5. Krka Bežana Antona iz Salincev 3,47 (1,47).

V handicapu 3 do 12 let starih je zmagal spel Nervus vitae Slaviča Alojza 3,37 (1,40). Sledili so: 2. Nebor Slaviča Marka iz Ključarovec 3,38 (1,49), 3. Peter Pilot Slaviča Ludvika iz Grab 3,42 (1,28,5), 4. Nikita Galundra Franca iz Veržeja 3,44 (1,54,5), 5. Leon Vavpotiča Matije iz Lukavcev 3,50 (1,52).

Zadnja je bila dvovprezna dirka z nastopnim rezultatom: 1. Pelikan-Perun 3,25 (1,53), 2. Oriksa-Lošin 3,37 (1,59), 3. Peter Pilot-Princeza 4,06 (1,59) in 4. Plistra-Krka 4,12 (2,04).

Rekord dneva na času je odnesel Peter Pilot (1,26), med triletnimi pa Nervus vitae (1,40).

Novi časi

Naš živinozdravnik stanuje v Ljubljani. Preje je vedno stanoval na sedežu sreza. No, in se je preje dogajalo in se tudi še sedaj dogaja, da zbolijo živina podnevi in tudi ponoči. Preje smo lahko poklicali ž. zdravnika vsak čas in marsikako nesrečo preprečili. Sedaj pa nam tega ni več mogoče. Posledica novega stanja je bila ta, da je že več živine poginilo, ki je ponoči nenadno zbolela.

Zalo se obračamo na g. živinozdravnika a prošnjo, da naj uradno odredi kdaj sme živina zboleli. Pri nas je vsekakor potrebno, da zbolijo podnevi, dokler bo g. živinozdravnik prenočeval in stanoval v Ljubljani.

Ugolovilev

Na pokopališču je bilo okrog 80 ljudi. Govoril je neki neznani gospod brez navdušenja in brez vsakega ognja. Mogoče je nanj vplivala klavrna udeležba?

Med udeleženci je bilo okrog 40 katoliških akademikov, organiziranih je baje več kot 300, Dalmatinci niso šteti. V imenu slednjih je govoril oziroma čital nekaj govor njihov predstavnik, kako se piše, ni znano. Po končanih govorih se je razvila proti Tomačevem povorka v dolžini senenega lojtrskega voza. Ko je bilo v povorki vse v redu, so začeli, dasi z veliko težavo, času in udeležbi primerno pesem »Za klobuk ti ga bom pripela za to rajšo žalostno«. Ko so to z muko brez basov končali, so začeli ono večno lepo »Marija, k Tebi uboge reve«.

Živinski sejem v Zagrebu

Dogon na živinski sejem v Zagrebu pretečeni teden je bil naslednji: Prignanih je bilo 34 bikov, 575 krav, 104 junice, 112 volov, 54 juncev, 235 telet, 328 konj in žrebet, 604 prašičev in 402 mlada pujska.

Cene so se gibale takole: biki po 4'25 do 4'50, krave za klanje po 3'30 do 4'50, krave za klobase po 2'50 do 3, junice za klanje po 3, 4 do 5, junice za rejo po 950 do 1200 din za komad, voli I. vrste po 5'50 do 6, II. vrste po 4'50 do 5, živa teleta po 7 do 8, zaklana po 10'25 do 11, rejeni prešiči po 8 do 8'50, mršavi po 7 do 7'25, zaklani po 10'75 do 11'50, pujski po 70 do 120 din za komad, lahki konji po 4 do 4'5 tisoč, srednji po 6 do 7.500, težki po 9 do 10 tisoč din za par, žrebeta po 1500 do 2500 din.

Mlatič

Kam smo prišli? Zakaj vesa peša?

Ko sem oni dan hodil po prelepi naši domovini, sem nekje videl gručo ljudi. Stali so pred cerkvijo. Ker sem veren slovenski mlatič, stopim bliže, da pomolim očenaš in prisostvujem majski pobožnosti, ki sem mislil, da se v cerkvi vrši.

Pa kaj mislite, da sem videl? Teater so imeli pred cerkvijo. Cerkev se je uporabljala kot garderoba, frizerska delavnica, preoblačilnica in za podobna opravila. Kaplanija je služila kot gostilnica. Pred vhodom v cerkev je bilo glavno pozorišče.

Zdrnil sem se in pomislil, saj vendar nismo v boljševiški Rusiji. Tam so spremenili cerkev v teater, tako beremo v »Slovenec«. Pri nas je vendar le še nekaj katoliške podlage in komuniste krepko preganjamo in jih zlasti obsejamo zaradi njih brezbožnosti. Kajti samo ti grdi komunisti so sposobni take zlorabe božjega hrama.

Nisem pa bil sam, ki sem se zgražal nad lakim početjem, temveč so se zgražali vsi farani. Prav vsi farani.

Radovednežev ni bilo mnogo. Med gledalci je bil tudi kmetski fant, ki se je bolj zanimal za druge stvari kot pa za teater. Pa so ga gospod trdo prijel in mu rekli, da naj kar gre, če ne misli gledati. Fant je pokazal vstopnico in dekazoval z njo svojo pravico. Gospod so mu tedaj vrgli nazaj 4 dinarje in ga zapodili. In tako je šla cela reč naprej.

Da vera peša in čedalje bolj peša, se nič ne čudim. Jasno mi je postalo, zakaj se v tem trgu pripravljajo več družin za prestop iz rimsko-katoliške cerkve v druge. Nekaj slučajev pa se je že dogodilo.

Narodni pregovor, ki vedno prav zadene, pravi: Po gospodih vera gor, po gospodih vera dol. —

Vojnik

Obhajali smo praznik sv. Rešnjega telesa s tradicionalno procesijo, ki pa se je prvič po tolikem času na njej precej spremenila.

Občinske kapele postavljajo za ta dan že čez 100 let na svoja gotova mesta. Eno od teh so premestili od hiše gospoda dr. R. Mikuža na prostor vis-a-vis vojniške vile. Ta predstavitev kapele se je baje zato izvršila, ker je že zgoraj imenovani g. doktor bil izvoljen v našem trgu na opozicijski listi za župana in torej ni prave farbe in ker da je g. župan pred kratkim izstopil iz rim.-kat. cerkve.

Gospod župan ne oskrbuje te kapele, temveč je bilo to delo njegove žene, ki je še vedno rim.-kat. vere. Kapele pa se je prestavila vseeno.

Občinske kapele postavljati je skrb župana in mislim, da bo v prihodnje g. župan to stvar po svoje uredil.

Druga sprememba pri procesiji je pa bila, da so morali muzikanti igrati med celo procesijo same žalostinke.

Radi take godbe je nezadovoljno staro in mlado, torej vsi farani. Ker godba ni bila proti cerkvenim pravilom pred 100 leti do danes, bi bilo dobro, da g. župnik to upošteva in za nadalje, kolikor ne zabranjuje verska pravila, ugotovi svojim faranom. Kajti gg. duhovniki so radi faranov tu, ne pa obratno. Trian.

Znano je,

da smo Slovenci »Marijin narod«. Znano je tudi, da Slovenci radi »trpinjo« in da smo na svoje trpljenje celo »ponosni«. Znano in z dokazi utrjeno je celo to, da je kisto zelje slovenska jed.

Kmetje, kaj pravite, ali nismo Slovenci poleg Črnogorcev najsmrečnejši narod na svetu?

Emetja, obetniki in podobni delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajte zaščito. — Kmetški list!

Opozorilo naročnikom! Vse naše cenjene naročnike, ki dolgujejo na naročnini in za nazaj še kak znesek, opozarjamo tem potom ponovno, da usakdo, ki je prizadel, vsaj do konca tega meseca svoj zaostanek poravnava. Vsakomur, ki bo ta naš opomin prezrl, bomo neljuba pristorani usloviti nadaljnjo pošiljanje Kmetškega lista. Upoštevajte, da brez denaria ni muzike.

Domači dogodki

× **Vozne oklajave** za ljubljanski veselejem od 5. do 14. junija nudi potnikom železniška uprava, Aeroput in broderska društva. Z rumeno izkaznico, ki jo za din 2— dobite pri postajni blagajni, kupite celo vozno karto do Ljubljane, kjer vam veselejemski uprava potrdi v to izkaznico obisk, nakar se morete brezplačno vrniti domov. Za potovanje v Ljubljano velja ta olajšava od 31. maja do 14. junija, za povratek od 5. do 19. junija vključno. Aeroput je dovolil 10% popust na vseh svojih progah na podlagi veselejemске legitimacije. Prevoz prtljage do 15 kg je brezplačen. Parobrodna društva so dovolila popust, ki sestoji v tem, da se lahko s karto III. razreda vozite v II. razredu, s karto II. razreda pa v I. razredu. Ta popust velja že od 20. maja do 14. junija, a za povratek od 5. do 20. junija.

× **Ali gospodinja lahko zbira bogastvo?** To se lahko z mirno vestjo potrdi, ako se pomisli na vsoto, ki tiči v dobro ohranjenem zakladu perila. Ako bi se moralo gospodinjstvo vedno zneva oskrbovati z novim perilom, bi bila domača blagajna kaj hitro izčrpana. Gospodinja stori radi tega vse, kar je mogoče, da ohrani svoje perilo čim dalj časa snežnobelo in lepo. Ona dela tako, kakor se je naučila od svoje matere in stare matere; za pranje in nego svojega perila uporablja samo dobro Schichtovo milo znamke »Jelen«.

× **Na svinjskem sejmu v Mariboru** je bilo pripeljanih 239, a prodanih samo 140 svinj. Mladi prašički, stari 5—6 tednov, so se prodajali po 65 do 100 din, 7—8 tednov, stari po 100 do 125 din, 3—4 mesece stari po 140—180 din, 5 do 7 mesecev stari po 200—320 din, 8—10 mesecev stari po 365—460 din, 1 leto in več stari po 600 do 690 din. 1 kg žive teže je bil po 5—7 din, 1 kg mrtve teže po 9—11 din.

× **Nov grob** v St. Jurju ob Taboru je umrl po daljšem trpljenju v starosti 64 let tovariš Ludvik Plapsak. Rajni Plapsak je bil od ustanovitve bivše Samostojne kmetске stranke do svoje prerane smrti vzoren pokretaš kmetске ideje. Ohranimo ga v častnem spominu, njegovim svojem naši iskreno sožalje.

× **Smartno se je ponesrečil domov grede posestnik Janez Ghasenčnik** v Zavodnjem pri Soštanju. Zdrnil je ponoči v 5 metrov globoko potčno strugo in si pri tem prebil lobanjo ter zlomil ključnico. Dasi je bila voda globoka samo 5 cm, je vendar utonil, ker je padel z obrazom naprej in se pri padcu radi poškodb brčkone onesvestil. Pokojnik je bil vzgleden in zaveden gospodar ter kremenit značaj. Blag mu bodi spomin, žalnočim pa veljaj iskreno sožalje.

× **Nova Postojna** nam nastaja s tako zvano Zupanovo jamo pri Grosupljem. Lepota te podzemeljske jame je že lefos privabila mnogo obiskovalcev. Zeleti je le, da bi se vsi merodajni faktorji z vso silo zavzeli za propagando in potrebno opremo (razsvetljavo itd.), ker se nam na ta način odpre nov bogat vir dohodkov, ki nikoli ne usahne.

× **Spomenik vojnim žrtvam** je bil pred kratkim postavljen v Podgorju pri Kamniku. Odkritje spomenika je bilo združeno z lepo prijetno svečanostjo. Le škoda, da niti pri takih prilikah nekateri ne morejo izločiti strankarstva. Kri na bojnih poljanah pač ni poznala strankarske razgrizenosti.

× **Zasledovana požigala**. Pred dnevi je izbruhnil požar v gospodarskih poslopih Jakoba Matzeleta, Franca Trojeta in Franca Mavzerja v Brezjah pri Črmošnjicah. Vsačani so bili v velikanskem strahu, ker je bila nevarnost, da pogori vsa vas. Slednjič se je združenemu naporu prebivalcev vendarle posrečilo požar pogasiti in odvrti nadaljnjo nevarnost. Kakor so ugotovili orožniki, sta zažgala dva mlada postopača, ki sta se nekaj dni potepala po okolici. Neznanca sta po požaru izginila in ju še niso mogli izslediti.

× **»Sokol Zreče«** je napravil dne 27. maja izlet. Število izletnikov je bilo take veliko, da takega ni bilo pričakovati. Torej vidi se, da napreduje nacionalna zavest in da je tudi Bog z nami. — Zdravo!

× **Gasilska zajednica dravske banovine v Ljubljani** priredi potovanje na gasilski zlet v Bratislavo v dneh od 3. do 6. julija t. l. z udobnim avtobusom. Voznjo bi prekinili v Gradcu in na Dunaju in si ogledali tudi ti mesti. Cena vožnji za osebo tja in nazaj bi znašala okoli 340 din. Ker je število prijavljenцев omejeno in moramo preskrbeti tudi skupen potni list, pozivamo člane in njih svojece, da se prijavijo najkasneje do 7. junija. V primeru povratka preko Budimpešte in Blatnega jezera bi se zvišali potni stroški za ca. 60 din. — Odlhod iz Ljubljane dne 1. julija, povratek 7. oduosno 8. julija. Prijave sprejema pisarna Gasilske zajednice v Ljubljani, Tyrseva cesta 29/11.

× **Proslava majniske deklaracije** je v nedeljo potekla v Ljubljani povsem mirno. V »Unionu« so se zbrali odrejeni ljudje, slovenskega naroda, kmetskega življa z dežele, ni bilo. Bila je odrejena za vstop v dvorano tudi vstopnina od 10 din navzdol. Čemu je potrebno in primerna za proslavo, ki naj bi bila narodna, ne vemo in ne razumemo. Narod tudi ni vedel in je ostal lepo doma, tako da je bila Ljubljana to nedeljo prazna, kakor že dolgo ne. Bo menda res in drži, da se je narod naveličal puhlih besedi iz političnih ust in si želi gospodarskih dejanj krepkih, zdravih in poštenih rok. Sama beseda namreč ne da zdravja, ker politiki niso hogovi, ampak samo — ljudje.

Sejmi

6. junija: pri Sv. Barbari v Halozah.
7. junija: v Kranju, Ormožu, Kapelah, Murški Soboti, Novem mestu, Zagorju ob Savi, Loškem potoku.
8. junija: v Ormožu, Mariboru, Dohju, Lendavi, Kamniku.
9. junija: v Pilistanju, Ljubljani, Trzinu, Zuzemberku.
10. junija: v Turnišču, Črnomlju, Vrhniki, Ložu.
11. junija: v Mariboru, Ptuj.
12. junija: v Turnišču, Gor. Plavini na Kain.

Žrebanje srečk Rdečega križa

Pri žrebanju, ki se je vršilo dne 14. t. m., so bile amortizirane sledeče serije: 315, 319, 666, 1184, 1332, 1934, 2158, 2656, 3049, 3129, 4229, 4632, 4648, 4695, 5137, 5416, 5442, 5685, 5817, 5816, 5851, 6435, 6664, 6878, 6941, 7212, 7934, 8778, 8876, 9225.

Večje dobitke so zredle naslednje serije: ser. 1052, št. 3 100.000— din; ser. 3199, št. 35 1000— din; ser. 5016, št. 23 500— din; ser. 6163, št. 16 500— din; ser. 1294, št. 96 200— din; ser. 2629, št. 70 200— din; ser. 3286, št. 62 200— dinarjev; ser. 5729, št. 83 200— din; ser. 7256, št. 34 200— din.

Po 50— din so zredle naslednje serije: ser. 477 št. 74, ser. 596 št. 53, ser. 1553, št. 44, ser. 1801 št. 54, ser. 1964 št. 19, ser. 2345 št. 4, ser. 2503 št. 22, ser. 3022 št. 9, ser. 4011 št. 37, ser. 4581 št. 33, ser. 4624 št. 64, ser. 5047 št. 58, ser. 7199 št. 99, ser. 7668 št. 35, ser. 7749 št. 74, ser. 7791 št. 75, ser. 7799 št. 90, ser. 9310 št. 62, ser. 9320 št. 77, ser. 9890 št. 92.

× **Tri vasi je kupilo podjetje Bafa** v okolici Strumice. Prebivalci se bodo namreč v kratkem izselili v Turčijo, podjetje pa bo tam zgradilo velike tovarne svoje stroke.

× **Izvoz pšenice.** V kratkem bomo izvozili tretjo partijo pšenice v količini 5000 vagonov v Francijo. Doslej je bilo letos skupno izvoženih v Francijo 15.000 vagonov naše pšenice.

× **Krava je povrgla medveda...** Posestnik Gokl v Zbigovcih pri Gornji Radgoni je nedavno kupil brejo kravo, ki je te dni povrgla dokaj čudno tele. Prednji del teleta je bil obraščen z gosto temno dlako ter je popolnoma sličil medvedu, le zadnji del je bil nekoliko podoben teletu. Kravji medvešček je poginil, kravo pa so morali zaklati.

× **Regulacija Gameljščice** bo po proračunih veljala 225 tisoč dinarjev. Načrte je banovina že odobrila, ko bodo pa vse priprave končane, se bo delo začelo.

× **Hlapec je ubil gospodarja** na Orlih. Na Rudniku je Janez Rojc iz Goričice pri Stični služil pri posestniku Ignaciju Pajku za hlapca. Na Telovo sta se hlapec in gospodar na Orlih nekaj sporekla in končno je hlapec udaril gospodarja s polenom po glavi ter ga ubil.

× **Vojni dobrovoljci** prirede v nedeljo dne 6. junija ob 11. dopoldne v opernem gledališču v Ljubljani akademijo, o priliki katere bo izročena slovenski javnosti znamenita knjiga: Dobrovoljci, kladivarji Jugoslavije. Spored je zanimiv in lep, vstopnice za akademijo pa se dobe do 5. t. m. pri vojnem dobrovoljcu J. Zagarju v Ljubljani, Sv. Petra cesta 43.

× **Sežiganje mrličev.** Društvo »Ogenj« je imelo v Zagrebu zadnjo nedeljo svojo letno skupščino. Po zatrdilu tajnika Sanlika je zadeva za zgraditev krematorija (stavbe za sežiganje mrličev) na najboljši poti. Mestno poglavarstvo je že odstopilo potrebno stavbišče.

× **Štiri smrtne žrtve** je zahtevala pred kratkim huda nesreča na Donavi pri Vincih blizu Beograda. Izletniki, 11 po številu, so se s čolnom odpeljali ob obale do ladje »Vojvoda Mišić«. Pri tem so s tako silo butnili ob ladjo, da so vsi odleteli iz čolna in so štirje kljub vsem reševalnim naporom utonili. Nesrečo sta zakrivila čolnarja, ki sta bila vinjena.

× **Nesreča na splavu.** V Bezeni pri Rušah je 33 letni Konrad Savršnik spravljaj hlo-de po Dravi in jih pove-zane v provizorične splave vozil kakih 100 metrov navzdol. Na hlo-dih je med delom izgubil ravnotežje ter izginil v valovih. Trup-la še niso našli.

× **Elektrifikacija Bačke in Banata.** Strokovnjaki novosadske električne centrale so dovršili načrte za elek-trifikacijo Bačke in za-padnega Banata. Elek-triko bodo napeljali do Petrovgrada ter tako združili novosadsko in petrovgrajsko električno omrežje. Petrovgrajska in novosadska cen-trala sta itak last iste-ga koncerna. Stroški za izvedbo potrebnega na-črta so proračunani na 10 milijonov.

× **Smrtna nesreča.** Pri Zalcu je ondan ameriški državljani J. Harry Wikam do smrti povozil z motornim ko-lesom 26letno posest-nikovo hčer Marijo Ku-drovo iz Vrbja pri Zal-cu. Truplo so prepeljali na dom v Vrbju in po-ložili na mrtvaški oder. Nesrečo je zakrivilo usodno naključje. De-kle se je bila zagledala za nekimi ciganskimi medvedi in preslišala svarilne signale moto-ciklista.

× **V cerkev je vlo-mil** nekdo pri Sv. Petru niže Maribora in od-nesel dva keliha. V iskanju dragocenosti je razbil tudi nekaj kipov.

× **Prijet morilec.** Zagrebška policija je are-tirala bivšega graničarja Jovana Stamenkovića, ki je že priznal, da je umoril posestnika Janeza Sinkovca v Čabračah v Poljanski dolini. Pravi, da je zločin izvršil po nalogu Sinkovčeve žene Katarine. Preiskavo oblasti nadaljujejo.

Ča delo

79.

0767-00

Bata

STARE KONJE

za zakol kupuje farma srebrnih lisic
v Skofji Loki

»**EKONOM**« osrednja gospodarska
zadruga v Ljubljani,
Kolodvorska ulica 7.
Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih
pridelkov, najfinejšo domačo in banaško mo-
ko, koruzo, krmila, špecerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA

vseh vrst umetnih gnojil, modre
galice, trboveljskega in split-
skega portland cementa ter vseh
vrst zidne opeke kakor tudi krov-
cev tovarn »ILOVAC«, Karlovac,
»Bohn«, Vel. Kikinda in Jelov-
šek, Vrhnika.

TISKOVINE

vseh vrst trgovske, uradne, reklamne, časo-
pise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavlj: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

**Daje kratko-
ročna posojila**

**Izvršuje
ostale denarne posle**

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune